

Tidlig innsats i omsorgstjenestene: virkninger av ny modell for vurdering og tildeling av tjenester (TIDLIG INNSATS)

PhD-prosjekt om kvantitative effekter av ny modellen for vurdering, tidlig intensiv innsats og tildeling av tjenester fra høst 2023:

Bakgrunn: Prosjektet tar utgangspunkt i en **ny modell** for vurdering, tidlig intensiv innsats og tildeling av tjenester til *nye søkere av hjemmetjenester*. Dette er en modell som noen kommuner har prøvd ut de siste om lag tre årene, deriblant Oslo, Bergen, Tromsø og Askøy (ofte omtalt som ‘vurderingsteam’ eller ‘mestringsteam’). Egne tverrfaglige spesialteam kartlegger, vurderer og følger tett opp *alle nye søkerne* av helse- og omsorgstjenester¹ i kommunene i en periode på inntil fire uker (tidlig innsats). Først etter denne oppfølgingen gjøres det vedtak om mer faste tjenester eller avvikling av hjelpen. I **tradisjonell modell** blir nye søkere vurdert av én enkelt saksbehandler, hovedsakelig basert på skriftlig materiale, for eksempel epikrise og søknad etter en sykehusinnleggelse, eventuelt supplert med ett enkelt hjemmebesøk til søkeren. Deretter gjør saksbehandleren vedtak om tjenestetildeling, som oftest permanent helsetjeneste i hjemmet/hjemmesykepleie (Gjerde, Torsteinsen, & Aarseth, 2016; Vabø, 2012). Kommunene som har prøvd ut den nye modellen vurderer den som innovativ og lovende. Bergen kommune har i sitt pilotprosjekt beregnet at 38 % av de nye søkerne ikke trengte tjenestetildeling etter fireukersperioden med ‘tidlig innsats’, mens de tidligere tildelte langvarige tjenester til tilnærmet alle nye søkere (Bergen kommune, 2019). Det er imidlertid ikke tidligere gjort forskning på denne nye modellen. Kommunene er opptatt av modellens innvirkning på tjenestebruk og kommuneøkonomi. De har et kontinuerlig økonomisk press grunnet demografiske endringer, flere tilførte oppgaver, samt forventninger fra befolkningen. Omsorgssektoren og barnehage/skole er de to største sektorene i kommunene. I gjennomsnitt bruker norske kommuner 33 % av sine totale utgifter til omsorgstjenester (Statistisk sentralbyrå, 2023).

PhD-prosjekt: Senter for omsorgsforskning ved HVL tilsatte i 2022 Silje Tollefsen som primært utforsker arbeidsmetodikken i vurderingsteamene og søkerne og pårørendes erfaringer med modellen. Høst 2023 tilsettes en ny PhD-stipendiat som skal forske på *kvantitative* effekter av den nye modellen for tidlig tverrfaglig oppfølging nye søkere. De kvantitative effektene dreier seg om modellens virkninger på de nye søkerne framtidige forbruk av helse- og omsorgstjenester og på kommuners kostnader. Datakilder er fortrinnsvis Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR).

I det følgende vises utdrag fra engelsk tekst knyttet til denne PhD-stillingen:

Research questions (RQ): What are the quantitative measurable short-term (after one month) and long-term (one and two years) effects of early intervention model compared to the traditional one for the municipalities, on:

- individual service use (RQ 1)
- municipal costs (RQ 2)

Research design (RD): Quantitative methods with Difference-in-difference (DID) approach.

Data: Registry data from KPR and Statistic Norway.

Research outcome and products: Expanded research knowledge and practical applicable knowledge for municipalities on service use, utilisation and costs of the new model compared to the traditional.

Theoretical approach: As a lens the project will draw on theoretical approaches on *social investment* (SI) to public service organisation and on *potentialisation*. SI is a perspective on investment intending to produce social and public benefits rather than only financial returns in the future. Such approach can be viewed as central for the overall aim of the public sector and the municipalities. SI focuses on issues such as socially

¹ De vanligste tjeneste det søkes om er hjelp til grunnleggende personlig hygiene, påkledning, måltider, husholdsaktiviteter og helsetjenester i hjemmet.

responsible investing, social impact investment and socially responsible innovation (Knapp, 2017; Wilson, Silva, & Ricardson, 2015). The concept ‘potentialisation’ is not only about individual and psychological aspects, but also imbued with social and cultural processes of ‘potentialisation’ (Nørskov Bødker, 2018).

Novelty and ambition: If the new ways of assessing and following up new applicants proves to have positive effects and impacts on both users and municipalities, it represents a promising and innovative restructuring and reorganisation, which can contribute to better health and function among larger population groups (elderly and long-term care users) and to more sustainable services, with significant potential for spread to other municipalities.

Veiledere og fagmiljø: Hovedveileder: professor Oddvar Førland ved Senter for omsorgsforskning, vest (SOFV). Forskerne Tor Helge Holmås/Karin Monstad ved NORCE og statistiker Karl Ove Hufthammer bidrar med veiledning. Ph.d-stipendiaten vil være knyttet til forskningsgruppen ‘Tjenesteforsk’. Dette er en tverrfaglig forskningsgruppe som forsker på nyere utviklingstrekk i velferdsstatens tjenester i et komparativt perspektiv nasjonalt og internasjonalt.

Relasjon til ph.d. program: PhD-stipendiaten skal søke opptak på HVL sitt ph.d.-program ‘Responsible Innovation and Regional Development’ (RESINNREG), knyttet til ‘Innovation in the Public Sector’.

Tentativ framdriftsplan for ph.d.-prosjektet over fire år inkludert pliktarbeid:

Arbeidsplan år	2023	2024				2025				2026				2027			
Måned	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	
Prosjektplan og søke om opptak på PhD-programmet RESINREG	■																
PhD-kurs		■		■		■											
Registerdata-analyser			■	■	■	■	■	■									
Publisering av tre artikler						■	■	■	■	■	■	■					
Pliktarbeid SOFV/HVL				■				■				■				■	
Tentativt utenlandsopphold							■			■							
Skrive sammenfatning av arbeidet											■	■	■				
Disputas																	■

Referanser:

- Bergen kommune. (2019). *Sluttrapport - Tverrfaglig vurderingsteam*.
- Gjerde, I., Torsteinsen, H., & Aarseth, T. (2016). Tildelingskontoret – en innovasjon i norske kommuner? In J. Amdam, R. Bergem, & F. O. Båtevik (Eds.), *Offentleg sektor i endring. Fjordantologien 2016* (pp. 48-64). Oslo: Universitetsforlaget.
- Knapp, M. (2017). Social protection investment in long-term care. Glossary of key terms. *SPRINT Working paper. EU*.
- Nørskov Bødker, M. (2018). Potentiality made workable – exploring logics of care in reablement for older people. *Ageing and Society, 39*(9), 1-24.
- Smith, D. E. (2005). *Institutional ethnography: A sociology for people*: Rowman Altamira.
- Statistisk sentralbyrå. (2023). *SSB Statistikkbanken: 12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg (K) 2015 - 2020*
<https://www.ssb.no/statbank/table/12209/>
- Vabø, M. (2012). Norwegian home care in transition, heading for accountability, off-loading responsibilities. *Health Soc Care Comm.*
- Wilson, K., Silva, F., & Ricardson, D. (2015). Social Impact Investment: Building the Evidence Base.